

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Pó'i'a acést'a ese tóta Marti sér'a,
— dér' prenumeratiunile se priimescu
in tóte dílele.

Pretulu pentru Ostrunguri'a: pre anu
8 fi. pre $\frac{1}{2}$ de anu 4 fi. pre unu tri-
luniu 2 fi. éra pentru Strainetate:
pre anu 10 fi. pre $\frac{1}{2}$ de anu 5 fi.
pre unu triluniu 2 fi. 50 cr. in v. a.
Unu esemplariu costa 15 cr.

Tóte stódienele si banii de prenu-
meratiune sunt de a se tramite la
Redactiunea diurnalului:
Aradu, Strat'a Teleki-ana, nrulu 27.

Insertiunile se priimescu cu 7 cr. de

linia, si 30 cr. tacse timbrale.

➡ **Fórté importantu.** ➡

Fratíloru romani!

Pentru numele domniloru liberali, nu cumva sà uitati, cà cu numerulu venitoriu va espirá si treiluniulu alu III. Ve con-juru pe Orientulu latinu, ale carui díle sunt numerate, pe hecticós'a Federatiune, pe amor-títulu Economulu, pe tradus'a Familia, si sgriburit'a Siedietória, pe muribuad'a Albina, pe vegetatóri'a Transilvania, pe stíns'a Lumina, pe repausatulu Priculiciu, pe des-pelatululu Cocosíu-rosíu, si pre celelalte des-perate diari romane, sa grabiti cu reino-irea prenumeratiuniloru, cà de nu eu inea volu capetá lungóre.

Iute, iute déra pana nu-e tardiu.

Gur'a Satului.

Vorbe rimate.

Câte-odat', candu si pre mine
M'ajunge, ca pre ori cine,
Sà iau toporelulu,
Vream sà dícu penelulu,
Sà cíoplescu la versu(ri)rele,
Fia càtu de pucinele,
Stau o óra, dí intréga
Cugetandu. . . dér' pén'a-mi draga
Nu vre neci decátu sà-mi scrie
Vre-unu versu séu vr'o poesie.
Me cugetu, dér' ah! amaru. . .
Tóte, vedu, cà sunt in daru.

* * *

Mi vine, sà scriu despre negrele pecate,
In cari inóta fiintie renegate,
Cari fore sufletu, fore Domnedieu

Ducu alu loru sange la perire, la reu.
Mi-vine sà sbicinescu turm'a de lenosi.
Sà inghimpu legión'a leprosiloru fricosi.
S'aruncu tunete, tresnete de mórte
In cei ingamfati pr'in joculu de sórte.
Sà stingu numai c'o singura suflare
Sufletulu, ce lucra la a romanului perdiare!!

Tóte aceste resaru iute, iute se ducu,
Si eu in locu de lucru sà m'apueu,
Punu pén'a ascutita
In ap'a inegrita
De unde o am scosu,
Cà-ci nu-su poeticosu.

Priculiciului.

— Spre vecinic'a pomenire. —

Celu ce sépa gróp'a altui'a, sin-
guru cade in trins'a.

Gur'a Satului.

(A dóu'a editia.)

Audi Iume!

Ministrulu ungurescu de financie se lauda, cà deficitulu pe anulu venitoriu este numai 16 milliöne.
Ei d'a-poi cà atunci e tréba! cà-ci in urm'a urmeloru ce-su 16 milliöne?
Nemic'a tóta.

Costica cavelerulu.

Cine nu conósee, ce va să dica a fi june ro-manu, de calibrulu orientalu, poftésca și fia cu atentiune la scurt'a mea biografia, ce voiescu a o da acum pentru prim'a data publicului.

Eu sum asta-di aspirantu de comerciantu. Tatalu meu, fia iertatu, n'a fostu aspirantu, ci comerciantu ca lumea, eu érasí nu am fostu nascutu de comerciantu, ci tóta lumea mi dice, că capulu meu este de filosofu, și asíe nu mi-am alesu bine carier'a.

Eu inca sum convinsu despre acést'a și me intarescu totu mai tare in acésta convietíune, candu mi aducu a-mente unele intemplári d'in copilarí'a mea. Sà vedeti numai: cam pe candu eram de vr'o 12 ani, pre candu adeva invetiasem a-casa a vorbí, me duse tata la scóla, la dascalulu *Lache*, sà invetiú carte. Dupace a-cí me trudíi și me necasíi cam vre unu anu, invetiasem multistoru, sciam cam vr'o 10 slove mari și totu atâtea mici. Tat'a de bucuria chiamà pre dascalulu meu la prandiu. A-cí pre candu ne ospetainu mai bine intréba mam'a despre mine, că cum me portu?

Dascalulu inse neci un'a neci dóue, dupa ce istorisí pe lungu trud'a lui cu mine și trud'a mea cu elu, finí cu aceea, că Dieu eu pentru scól'a lui nu sum.

D'in acestu incidentu se adunà deci senatu familiaru la noi in casa a dóua dí, și acest'a decise, că nu eu sum de vina, că n'am invetiatu mai multu in scól'a lui *Lache*, ci elu este de vina, ticalosulu, că m'a tractatu dupa o sistema ruginita și asíe se decise a me tramite la alta scóla.

Acea ce decise senatulu nu fu gluma, pentru-cà a dóua dí me și duse tat'a la alta scóla și de a-cí pe rondu am umblatu preste totu, pe unde erá vre unu dascalu vestitu, carele d'in vite facea ómeni invetiati, pana candu intr'o buna deminétia me tradíi numai ca d'in ceriu, că eu seiu serie și cetí romanesce, de se ducea veste.

De a-cí me dusei a-poi la gimnasiu. Aici unu blastamatu de profesoru, gelosu de capulu și capatin'a mea, incepù a-sí teme oficiulu; ca sà scape de acésta frica dascalulu nu se liniseí, pana nu capacítà pre tatalu meu, sà me trinéta la Vien'a, intr'o scóla unde se pregatescu cei ce voru sà se faca milionari.

Ce am patítu pre drumu pana la Vien'a nu ve spunu acuma, ci ve dícu numai atât'a, că a-cí ném-tiulu dracului cu scól'a lui cu totu, nu scia neci unu cuventu romanesce, și asíe nepotendu s'o scóta la cale cu mine, me puse sà-i caru apa, pana candu trecendu odata unu unchiu alu meu pr'in Vien'a, me luà și me aduse a casa dechiaratu de némtiu, de pregatitu deplinu spre a potè conduce ori-ce afacere de comereiu.

Ajungendu a-casa me puse la taraba, mi dete síurtiu verde și me puse sà pachetediu marfa.

Ce s'a mai intemplatu dup'ast'a cu mine, de alta data.

Gur'a Satului pe galeri'a societàtii academice romane d'in Bucuresci.

— Raportu generale despre sessiunea dein annulu curente. —

Vidyendu, co de unu tempu „*cu polityc'a n'a-giungu la nemic'a*,” et co traimu in mundu hungaricu etc. m'am decidoatu sy ego a me facere fylologo academyco romano bucurescyano; propter aceea yntr'o bona demminétia am merguytu déro sy io la deschyderrea sessyoonei de anno presensu.

Auscultati, seu mellioru, legeti déro cu gurrile cascade, co ce am audiatu sy ce am videoatu io accolo.

Ante de tote am de a adnottare, co ceea may magn'a pars dein membry accademyei enco non suntu de facies, ci numay un'a parte dein *delegatione*.

Acést'a *delegatione déro* a sy presentatu la deschiderea *sessiunei* urmatoriulu *raportu*:

Domini Membri!

Delegationea vene se espuna in *punte* principali resultatulu *actionei* ei in tempulu *annului* incetatu, cum sy *sytuatiunea* financiaria *peno* la 1 Augustu 1875, *sytuatiunea*, care se pote vide dein *tabbellelle* de *compute allaturrate* pre *longa* acestu *raportu*.

I. Asupra lucrariloru, pentru acaroru *essecutione*, societatea a *levatu* *measure* in *sessiunea* trecuta sy in unele d'in celle precedenti *sessiuni*, *delegationea* are onore a espune:

a.) Unu manuscriptu asupra partei *synthetice* a gramaticei etc.

b.) Unu manuscriptu de *traductione* etc.

Se observa inse co acestu manuscriptu remane la *appretiare* societatei, *déco* se may pote *levá* la *essaminare*.

c.) Patru manuscripte de *traductione* etc.

d.) Trei fascicle de *traductione* dein *Filippicele* lui *Cicerone* etc.

Si o gramada de: *traductioni*, *revisioni*, *typariri*, *lythographii*, *dorentie*, *benevolentie*, *comunicationi*, *analysationi*, *acceptiuni*, *descriptioni*, *redactioni*, *possessioni*, *relationi*, *obligationi*, sy mai scie bonulu Domnedieu ce feliu de *tioni*.

Afore de aceste societatea academica a mai tienutu o summa de *consultationi*, in cari au avutu locu mai multe *discussioni* și s'au tienutu mai multe *dissertationi*, despre *clararea* și *purificationea* *limbei* romane precum sy despre nelucrarea *delegationiloru* sy *comissioniloru* esmise etc.

Astu-feliu *déra*, pone ca un'a-alta, potemu fi in pacem, co accademi'a romana faciatu propasationi admirabili.

Deci adio pone la alt'a *sessiune*.

Gur'a Satului.

Filologu academicu.

Corespondinție.

Plinsoare a lui Michel dela Braschovu, ketre Gura von Satuluj.

Zara Bursz 30 Szeptember 1875.

Motto: „Dela Chine nu fatche Slanine.“ —

Furtate Gura Satule!

De chind skriss jo la tine, multe Nekaz fokut la noi schi woi Zachle schi Wungure, schi Hotzile noste mai mare inwotzaz nu wre se imprenne ku woi Rumuni se fatschem la Freund nost gemein, kum spune hei mari Kapete, Oposietion. —

Wrea jele se fatsche ku woi Rumuni Preten, dar wa fi tirziu, schi jo wez, che noi Sasile, kare ku System al nost de Zwei Kinder, fatschem in tote zio putzin schi la urme ku Trenchina schi ku Tschukure jele perim schi woi fatschez tot mai multz schi in Zara nost kum se kjeme dupa Worbele sasesk „Sachsenland“ schi la wreme romunetz numai woi Rumuni. —

Zackli wrea se propadeschte la noi Saschi Uniwersitet westit ale nostre, ke fokut Minister Kalmus Theiss un Porunke, ke noi Sasile, se nu mai pote graji in Limba hel nemtzesku, fore numai Zacklisch. —

Fokut jel Minister Theiss inpartzale a Zara nosste sasesk, kum nu platsche la noi. — Zara nosst, kare kjeme Buzzenland, despartzeste de Orasch Braschov, schi impreuna ku Zackli hele rele, kare bate la noi Sas. — Parte hel a lalt se preun ku woi Bloch dela Fagarasch, ketsche woi ales Wunguri la Deta hel ungureske pe Bojer, fora Dinz in Gura schi pe Kotschis, kare fokut la Rumuni in Fagaras Plan se duke Olt-Fluss se inetsche pe Sas din Zara sasesk. —

Noi suparatz, focut mare Adunatura ku Sasele schi ales un Deputation se merdsche la Imperat schi rodche se nu lase la noi Sasele se propadeschte Zackli schi Wunguri. —

Fokut noi Beschluss se wine Deputation schi la tumita Gura von Sat. se je schi pe tumita la Imperatu la Worba, ketsche Rumunii n'are deputaz, schi jele inke propadeschte ku Limba schi Drepturi ka schi pre Sas. —

Deptazion spune la Inaltzat Imperat se nu lasse pe Wunguri se propadeschte la noi, kare fost Zinut tot bine ku Imperat schi in Rewolatzion hel blastamat. —

Spune la tumita furtate zio mai bun schi astept se wine schi tu ku noi. —

Michel Ghiorsan,
frate la Hermann.

Talmesiu-balmesiu.

De candu a inceputu lumea „liberala“ tusasca, toti si 'n tote partile (pe la tribunale. judecie cercuali, pe la administratiune, pe la oficiulu de dare, ma si pe la camerele avocatiiale s. c. i.) se escusa, dicendu, ca dinsi nu sciu si nu pricepu limb'a romana, deci pretindu, ca ori ce documentu romanescu, si ori ce scrisore romanésca, sa li se traduca pe limb'a lui Bendegutz si Töhötöm si inca plane in traductiune autentica.

Autoritatile acele a-poi si decudu cum se cade, ca da. sa se insinue tote in traductiuni autentice, fore de a potè spune, ca ore Dómne unde se afla in lumea acést'a asemene traducatori autentici.

Tóte-su bune si frumóse, numai acea ni-ar placè sa scimu, ca ore cum de acei domni, cari acuma au asemene grelesi, n'au facutu eseptiuni de aceste pr'in anii 1863 si urmatori? si ore credu domni'a loru, ca lumea va fi totu numai a lui Pist'a? . . .

Mai interesantu inse este acea, ca vitezi de acesti'a avemu o multime si intre amplotatii romani.

A-nume avemu noi unu vechiu colaboratore esternu, de presentu jude regiu cercualu. Acestu domnu adese ni tramite astu feliu de manuscrpte, cari deca le-amu publicá, de locu ar taiá pop'a limb'a. . . .

Nu-e inse astu-feliu domnulu jude regescu in cele oficióse, ca-ci pana candu unii oficianti (erasi regesci si colegi de ai domniei sele) ni mai adicu d'in candu in candu si câte-unu decisu in limb'a romana, pana atunci influcaratulu si crancenulu colaboratore alu nostru neci la espres'a rogare d'in plan-sorile romanesci, nu emite v'unu decisu romanescu, cu tote ca legea nu-lu opresce, ci ni spune verde 'n faciá, ca Dsa nu ni decide numai unguresce.

Hia! altu-cum sunt oficiantii romani ca colaboratori nesciuti a lui Gur'a Satului si altu-cum ca domni — regesci. .

Georgiu Pop'a, Popp de Campaniu, — falniculu Socrate romanu; excolaboratore alu intru domni adormitei Concordi'a; exredactore alu Albinei si alu Lumei; decoratu cu palari'a cea mare a lui Robinson Crousoe; referinte pensionatu dela senatulu scolaru d'in Orbi'a-mare; pré multu cetitulu, intru intielep-tiune naltu versatulu, pré universalulu, de toti recunoscutulu logicu, pedagogu, juristu, rigorosantu (de 12 ani); canonistulu, istoriculu, architectulu, matematiculu; diligentele referinte; casariu alu fonduriloru comune; candidatu de popia, calugaria, directoria, profesoria, inspectoria; marele veziru de curte; de toti iubitulu, blandulu, cultulu, modestulu, humanulu, recunoscatoriulu; duellantulu biharenescu; admiratulu colaboratore regulatu alu gróznicu umoristului fia uitatului Priculiciu; celu mai procopsitu toastatoriu (la mésa romanésca si pentru Csemegy & Tabajdy) ex de icóne portatoriu alu cercului Tinc'a, si cele lalte si cele lalte, si cele lalte, — audiendu, ca Priculiciulu si a datu sufletulu si a dóu'a-bra in manile creatoriului seu, s'a facutu Pupppe si imbracandu doliu a abdisu cu totulu de a mai serie carti sci-entifice pedagogico-teologico-juridice, fiindu fórte desperatu, ca acum'a in lips'a Priculiciului, nu va mai avè unde sa publice scrierile sele clasice.

Dorerosu, Dieu.

La casulu celu mai reu inse va incepe d'a capo, adeca va re'ntorce érasí la reinviend'a Discordia, pardon Concordia, pentru a se recomandá domniloru, la depunerea rigoróseloru.

I poftimu succesu mai bunu, decátu pana a-cí.

A. si B.

A. Adeca bine-a disu, cine-a disu, ca adi nu-e dreptate 'n lume.

B. Cum asiè?

A. Da asiè, ca unii au pré multu, era alti nemicu.

B. Cine? Unde?

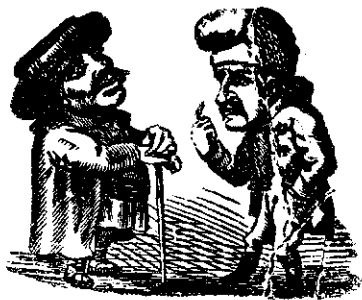
A. D'a-poi n'ai auditu, ca devanii se inoira cu totulu?

B. Cum?

A. Asiè, ca capetara unu fispanu nou, a-poi unu presiedinte la tribunalu nou, si ca de coróna inca si unu pui de postariu, vream sa dicu vic'ispanu, de solgabirentiu, érasí nou.

B. Ei, vedi ca devanii su-puii mamii, adeca favoritiu domniloru, de acea i manca a atata cinste.

TAND'A SI MAND'A.

T. Audîtu-ai, Mando, minunca minuniloru?

M. Dóra Tus'a s'a facutu ministru-presîedinte?

T. Ast'a nu e minunc. Dér' alt'a?

M. Spune-mi dera minunea, cà-su tare curiosu.

T. Ungurii au radicat in capital'a Romaniei, in Bucuresci, unu gimnasiu unguurescu cu limb'a obligata unguuresca. —

M. Bravo stranepotiloru lui Traianu! — Admirabili sunteti voi! — Ce mai reciprocitate facia cu romanii d'in Austro-Ungari'a. — Abuna-séma o recompensatiune pentru concessiunile date d'in partea guvernului unguurescu facia si cu dotatiunea gimnasiului d'in Brasov. — Sà traiésca Romani'a toleranta. —

T. Ce scii de solgabireulu d'in Deva? Cine e alesu? Romanu desiguru. . .

M. Romanu la draci, d'a-poi cà candidatulu romanu s'a retrasu in di'a alegerei, cà . . .

T. Asiè dera?

M. S'a alesu copilulu vic'ispanului, sci tu cel'a care adi véra a gatatu drepturile pe bulevardele si in cafenelele d'in Pute-a-pesté.

T. Pruncotanulu acel'a? Da scie baremi scie?

M. De-acea nu-e neci o pedeca, cà i-va portá oficiulu atare haiducu.

T. Fericita Deva! Fericitu cercu solgabiraiescu!

T. Mi-ar placè sà mai sciu ceva.

M. Ce, én sà te-audu!

T. Da acea, cà óre cum se intielege Mirónea cu domni cei mari d'in delegatiunea si dela curtea imperatésca d'in Beciu, sfrantiudiesce, nemtiesce, ori latinesce?

M. Hm! Dieu cam grea intrebare, cà pre-cátu sciu eu, Escelenti'a nu scie decâtu limb'a „liberaliloru“ si cea invetiata la Meziésiu.

T. Asiè dera?

M. Asiè dera nu póte sà se intielega altu-cum de cátu pr'in semne, séu cà va boscorodi totu numai cu hiresiulu diplomatu Colmarcu Tus'a, cà neci acel'a nu scie decâtu numai dobritienesce.

T. Ei, c'a-poi spunu direptu, avemu diplomati de nu ni rusine.

Magazinulu lui „Gur'a-Satului.“

Taber'a unguuresca d'in romani de pe la alegeri de deputati dietali d'in Ungari'a si Transilvani'a.

Acestu quotlibet compusu parte d'in voluntari, parte d'in cei prinsu cu funea, se spublica spre scire si acomodare. Lasa véda lumea, cine sunt acei'a, cari cu votulu loru au trantitu parti'a natiunale la petiórele fratiloru nostri magiari.

Spre acestu scopu, si ca acestu cupletu sà fia completu, rogâmu pre conducatoriile d'in cele-l-alte districte, ca sà ni comunice listele loru de votare, deosebindu pre romani, pentru a-i cunósce.

I. In districtulu Aradului.

A. cerculu alegatoriu alu Chisíneu ui, representatu pone a-ci in 5, ani de deputatulu nationale opositionale Mircea B. Stanescu, avocatu in Aradu si redactorele de la acestu organu.

Candidati: alu partitului nationale opositionale, Mircea B. Stanescu, si, alu partitului liberale guvernamentale unguurescu, Baronulu Bel'a de Bánhidi, proprietariu mare d'in acela-si cercu electorale si locuitoriu in Aradu.

Voturile romaniloru pentru Baronulu Bel'a de Bánhidi, si in contr'a candidatului nationale au fostu urmatóriele :

(Urmare.)

p.) d'in opidulu Cermeiu: ⁴¹⁾

1.) Marianu Chisíu, ⁴²⁾	economu.
2.) Arone Morariu, ⁴³⁾	„
3.) Gligoru Antoniu Gutii, „	„
4.) Teodoru Crest'a, ⁴⁴⁾	„
5.) Ioane Motiu, ⁴⁵⁾	„
6.) Antoniu Turc'a, „	„

7.) Ioane Nicolae Morariu, ec.	
8.) Tom'a ⁴⁶⁾ Herdeu, „	„
9.) Antoniu Gutii, „	„
10.) Basiliu Pecurariu, ⁴⁷⁾ „	„
11.) Ioane Petrutiu, „	„
12.) Ioane Halmagianu, „	„
13.) Georgiu Gutii, „	„
14.) Craciunu ⁴⁸⁾ Maghiciu Budii ec. ⁴⁹⁾	„
15.) Pascu ⁵⁰⁾ Morariu, „	„
16.) Mitru Petrica, „	„
17.) Nic'a Craciunu Gutii, ⁵¹⁾ „	„
18.) Tóderu Pop'a celu teneru, ⁵²⁾ „	„

19.) Petru Chisíu, ec.	
20.) Pascu Pop'a, „	„
21.) Marcu Avramu, „	„
22.) Demetriu Crainicu, ⁵³⁾ „	„
23.) Teodoru Mar'a, „	„
24.) Flori'a Alecs'a, „	„
25.) Basiliu Lung'a, „	„
26.) Tom'a Morariu, ⁵⁴⁾ „	„
27.) Antoniu Gutii, ⁵⁵⁾ „	„
28.) Tóderu Motiu, „	„
29.) Ioane Vidícanu alu Florii, „	„
30.) Demetriu Motiu, „	„

⁴¹⁾ Unde contracandidatulu, respective alesulu Domnului, Bánhidi, are posesiune nobilitaria mare; va sà dica, unde dispune de o massa de — sateliti, oficiali, servitori, pandari (ciost), sbiri. Red.

⁴²⁾ Numele lui celu unguurescu pe romanesco inséma micu dera fapt'a lui e mare. Red.

⁴³⁾ Maciná pentru altii, nu pentru ai scii. Red.

⁴⁴⁾ De a-ci in colo — Crestatu. Red.

⁴⁵⁾ Cine a mai vediutu Motiu in tabera unguuresca! Altu-feliu erá odata. Audítu-ai nene de acele intemplari? Red.

⁴⁶⁾ Multi Tom'a in ast'a tabera! Red.

⁴⁷⁾ Durore, la turma straina! Red.

⁴⁸⁾ Craciunulu domniloru. Red.

⁴⁹⁾ Da, da, vedeti cà se trage dela Bud'a. Red.

⁵⁰⁾ A-poi firesece dupa Craciunulu domniloru vinu Pascele domnesci. Red.

⁵¹⁾ Omu cu predicatu; trebuie sà fia ce-va puiu de nemesiu, si de aceea se va fi trasu la baronulu. Red.

⁵²⁾ Asiè e dica'l'a comune: la ómeni teneri mintea-e cruda. Red.

⁵³⁾ Óre Dómae: nu-lu voru face craiu-micu?! Red.

⁵⁴⁾ Macina teritie. Red.

⁵⁵⁾ Unu asemene nume dejá a trei'a óra ni-a venitu in list'a d'in ast'a comuna. Nu cum-va a votatu unulu mai de multe ori?! Red.